

Ponedeljska izdaja

Ljubljana: Knašjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Posvet o zasavski cesti

Le poučeni ljudje vedo, da je bila Amerika pred 13 meseci na robu gospodarske propasti. Takrat se je ustavila vsa ameriška industrija. Železniška podjetja niti niso mogla plačati niti centa svojih dolgov. Vse banke so bile zaprte. Žito na poljih propadalo. Največja industrijska in trgovaška podjetja so izgubila silne vsote denarja in so živela od svojih zadnjih rezerv. Šele veliki uspehi, ki jih je dosegel Roosevelt, so obudili nove nade in dvignili prst gum. Od tedaj se je položaj ameriškega gospodarstva pričel stalno zboljševati. Veliki obnovitveni načrti niso bili rezultati prvih improvizacij, temveč temeljitih proučevanj. Roosevelt ne dela s svojimi sredstvi, da ublaži bolezen, marveč, da v krali zatre.

Novo mesto, 8. aprila.

Dr. Dragotin Gross

Stane Vidmar

Ture Sturm

Vladislav Fabjančič

Novo mesto, 7. aprila

Mađarski državni proračun

Poboyanje siamskega kralja

Proslava 1. maja na Dunaju

Nesreča italijanskega hidroplana

Zborovanje absolventov Tehnične srednje šole

Ljubljana, 8. aprila.

Naši ribiči so zadovoljni z letošnjim uspehom

Ljubljana, 3. aprila.

Sebi in svojim

naročite ilustrirano tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“
 Uprava: Ljubljana, Knafijeve ulica št. 1

Objave

Sokol Novo mesto priredi 10. t. m. ob predavanju. Govoril bo predavatelj ZKD sodnik dr. Stojan Bažić o temi: »Osnovi problemi socialne politike«.

»Zamorskega poturijaka« Izvajanca pristnih zamorcih, gotovo niste imeli prilike slišati in videti. Vprašate one, ki so bili te dni v »Elitnem kinu Mastic« in so res kolosalni glasbeni film videli! Kdor se na hoče še videti, se mora potruditi dan ob pol 15. k predstavi ZKD »Tajnost modrosobe« — in ne bo vam žal. Ob filmski lahčidite ob najnižjih cenah 2.50, 4.50 in 6.50 Din. S tem vam je dana prilika ceneno videti in slišati dva zanimiva filma.

Rooseveltu očitajo komunizem

Pariz, 8. aprila. AA. Iz Washingtona poročajo: Profesor Wirt, ki očita takozvanemu Rooseveltovemu možganskemu trustu da pomeni pravo komunistično zaroto, bo v torek 10. t. m. podal podrobne izjave svoji trditvi pred preiskovalnim odborom poslanske zbornice, za katere vlada v Washingtonu krogi veliko zanimanje. Nekateri trdijo da bo profesor Wirt obožil komunistični tudi kmetijskega ministra Wallaca.

V Angliji tudi pešci odgovorni za prometne nesreče

London, 8. aprila. AA. V Londonu bodo uvedli posebne varnostne predele za pešce, kar naj prepreči dosedanje prometne nesreče. Pešci bodo smeli prekorati ceste in ulice le v gotovih krajih. Prasko ke bo oblast kaznovala z obšutimi kamilami. Te prometne odredbe bodo po nove prometnem zakonu vpeljati po vsej Veliki Britaniji.

Kronika od sobote do ponedeljaka

Ljubljana, 8. aprila.

Bilo je mnogo prireditev to soboto in nedeljo, v ostalem se pa ni primerilo nič novega. April je začel nagajati. Nedelja je bila zadetavana, šele popoldne se je nebo uneslo. In tedaj so Ljubljančani pohiteli izkoristiti kratke urice, da se užije svežega zraka, ki ves diši po pomladu. Le še nekaj dni in naši parki in gaje se bodo kopali v svežem zelenju.

Zbor poštne uslužbenec

V dvorani hotela »Metropole« se je v popoldanskem ureh vršil občni zbor Zdrženja uslužbenecv pošte, telagrafov in telefona, ki je ob veliki udeležbi članstva in delegatov ter ob navzočnosti direktorja pošte in telagrafov g. dr. Janka Tavžena nad vse vzorno potekel. Vsa poročila funkcionarjev uprave v Ljubljani in zastopnikov podoborov iz Maribora, Celja in Ljubljane so bila glasno sprejeta. Navzočni so bili tudi zastopniki iz primorske in savske banovine in Beograda, med njimi član centralne uprave v Beogradu g. Sabadžić, ki je zborovalce toplo pozdravil in v daljšem govoru prikazal stanje organizacije. Izbrano poročilo o tem lepem in uspešnem zboru bomo še priobčili.

Uspešne gledališke predstave

Prav živahni sta bili sobota in nedelja v gledališču. V dramo se v soboto dajali premieri »Bratov Karamazovih«, ki jih je po mojestvinskem prevodu Vladimira Levstika dramatisiral za naš oder in režiral Ciril Debevec. Kljub temu, da je bilo hkrati več zanimivih glasbenih in gledaliških prireditev v Ljubljani, je bil obisk v dramo nad pričakovane dober, kar priča o tem, da premore Ljubljana v razni lep kader kulturnega, umetniške vzgojenega občinstva, ki zna ceniti tudi tako pomembne gledališke dogodke, kakor je uprizaritev »Karamazovih«. Predstava je dosegla velik umetniški uspeh, občinstvo je prav živahno akklamiralo uspehe, Debevec je s svojo dramatisacijo opravil odlično, hvale vredno delo. Obenem pa upamo, da je naš repertoar dobil komad, ki bo lahko dolgotrajno vromal zanimanje ne samo literarnega, temveč tudi širokega občinstva. Poleg režiserja zaslužijo vsi povaloval igralci, predvsem Cemer (stari Karamazov), Skrbinski (Mitja), Ciril Debevec (Ivan), Slavko Jan (Aljoša), Kralj (Smerjakov), Lipah (državni pravdnik), Boltarjeva (Katja), Danilova (Grusenka) in Marija Vera kot lektor, »Bratje Karamazovi« pomenijo globoko, živo doživljanje in bo uprizaritev brez dvoma zaslužila trajno sled v našem odrekanju.

Danes popoldne so zadnjikrat v sezoni igrali »NRI«. Kakor je bila drama o praznikih za vsako predstavo nabito polna, tako je bil tudi danes silen naval in je zmanjkalo prostora. Prav tako je opera oba dneva privabila mnogo občinstva, zlasti s sobotnim »Viljemom Tellom«, kjer je gostovala ga. Zinka Kunčeva, v nedeljo pa s »Poljsko krvjo«.

Šentlakovski oder je enoči prvkrat igral komedijo »Dama na slabem glasu«, ki jo je spisal W. Lichtenberg, avtor »Karriere kanclista Winzigar«, ki je žela to zimo tudi

v Narodnem gledališču močan uspeh. Izra je v režiji g. Petroviča in s go. Wriecher-Petrovičev v glavni vlogi pred polno dvorano prav lepo uspela. Ga. Wriecherjevi je bil za priložno lepo kreacijo poklonjen šopek cvetja.

Slab obisk — pa ogromno navdušenje

Društvo primorske emigrantske mladine »Tabor«, ki je pri nas nedvomno eno najagilnejših je priredilo v soboto zvečer v veliki dvorani »Uniona« koncert. Pričeti bi se bil moral ob 20. uri. Vendar je bilo v tem času v dvorani komaj kakih dvajset ljudi. Neki del ljubljanske publike je po novno dokazal svojo komoditeto in jo manifestiral do 21. ure. Koncert se je pričel polne tri četrti ure pozneje. V dvorani so tu pa tam zvaljeval strahotne praznine. Pogum »Tabora« je bil za unionsko dvorano nedvomno prevelik, a ob misli na naše občinstvo, ki zna tako slabo ceniti trud in delo mladine, uprav drzen. Koncert je pa kljub temu lepo uspel. Navzočno občinstvo se je izkazalo ob vsaki točki z aplavzom, kakršnega naše koncertne dvorane niso velikokrat deležne. Kdaj pa kdaj je bilo kar viharo.

Koncertni večer je otvoril in zaključil mešani pevski zbor »Tabor« s narodnimi in umetniški pesmimi pod vodstvom znanege pevovodje g. Venturina. Zbor je pokazal veliko volje, nekaj prav dobrih glasov ter vse hvale vredno discipliniranost, ki je prejšnja leta ni bilo opaziti. Dalo bi se sicer to in ono grajati, vendar sprito dejstva, da se mora prav tako zbor kakor vse društvo boriti z velikimi težavami, mu je k sinočnjemu nastopu treba samo čestitati z željo, da gre po začrtani poti krepko dalje.

Je pa sinočnji večer v resnici bil več »volskega« virtuozov Karla Rupla, opernega solista Svetozarja Banovca, operne solistke Anite Mezetove in dirigenta opere dr. Danila Švare, ki je prvi tri spremljal na klavirju. Občinstvo jih je sprejelo z ogromnim navdušenjem. Vsi štirje umetniki so pa tudi dali res najboljši. Sleheri od njih je moral ponovno na oder in k programu se po eno ali dve točki dodati.

Med prvim delom sporeda je pa v dvorano po naključju prišel majhen deček z jermasom velikih pomaranč, se ustavljal sredi dvorane in se ves zamaknjen zastrel v Karla, ki je prav ta čas krasno igral Beethovno »Romanco«. Dečku je jermas s pomarančami postal kmalu pretežek. Malo ložil ga je na prazen sedež kraj sebe, malo zatem je pa sedel še sam in tako ustvaril omembe vredno idilo na koncertu, ki je slehernemu morala vzbuditi dober smehljaj.

Kaj če bi se našlo pevsko društvo ali kak zbor, ki bi kdaj pa kdaj priredil za siromašno mladino brezplačen koncert umetniških kvalitet. Deček s pomarančami je pokazal toliko živega zanimanja za visoko umetniško izvajanje vseh treh solistov pa tudi za zbor, da je gornja želja povsem upravičljiva in umestna.

Vsi solisti in dirigent so prejeli krasne šopke svežih nageljev.

predsednika Zivovina Kovatiča iz Beograda je zbor imenoval za častnega člana.

Med slušateljstvi je bila sprejeta še obširno utemeljena resolucija, ki jo je poslal zboru g. Andjelković iz Beograda, in ki zahteva, da se lutkarstvo razbremeniti prevelikih fiskalnih davkov, da se mu na odločujočih mestih izposujejo primerne subvencije, ki bodo edine mogle pospešiti razvoj in prosvetno prav pomembne panoge, ter da se lutkarstvo z zakonskimi ukrepi sistemizira kot del javne prosvete. Resolucija navaja med drugim, da je prvi lutkovni oder v Beogradu, ki obstoji že dvajset let, izdal doslej že nad 100.000 Din za razne takse in za druge javne davke. Novi finančni zakon pa grozi, da bo zavril vse to umetniško in vzgojno delo, ki vznika iz golega idealizma poštvalnih amaterjev. Prosvetnemu ministru so lutkarji poslali pozdravno brzojavko. Predsedniku dr. Bu-

Sokoli, čuvarji zapadne meje, v Ljubljani

Krasna akademija žirovskega Sokola na Taboru

Sokolsko društvo žiri, ki se lahko pršteva med eno najboljših na deželi in ki se ponaša z zavidano vredno preteklostjo, saj si je postavilo leta 1908. prvi Sokolski dom na slovenskem jugu, se je odločilo prirediti v Ljubljani telovadno akademijo v svrhu sanacije svojega Sokolskega doma, ki je bil leta 1930. nanovo preurejen. V soboto popoldne se je veselih src pripeljalo nad 90 sokolskih pripadnikov s tremi avtobusi preko Škofje Loke v Ljubljano pod vodstvom staroste br. Vinka Demšarja, načelnika br. Rudolfa Bačvarja in načelnice sestre Zinke Kendove, pridružili pa so se jim še nekateri člani uprave.

Zvečer ob pol 21. se je nato vršila telovadna akademija v veliki dvorani sokolskega Tabora, ki pa je bila pičlo obiskana ter moramo odločno grajati odsotnost sokolskega članstva iz Ljubljane in bližnje okolice. Ali je to sokolsko bratstvo? Pogrešali smo tudi predstavnike naših oblastev in ostale sokolstvu naklonjene javnosti. To je neodpušljiv greh, ki se prihodnjic ne sme več ponoviti. Ali naj bo odsotnost sokolskega članstva nagrada vrlim žirovskim Sokolom za njihov trud v telovadnici? Vsi, ki so posetili akademijo, so bili izredno zadovoljni in splošna sodeba je bila, da ni prireditelj prav nič zaostajal za akademijami mestnih in večjih sokolskih društev. Akademijo so med drugim posetili starosta župe br. dr. Pipenbacher, podstarosta br. Krapež, tajnik br. Flegar, načelnica sestra Silva Boltauerjeva, načelnik br. Vrhovec, podnačelnik SKJ br. Jeras, častni starosta Ljubljanskega Sokola br. dr. Murnik ter zastopniki nekaterih ljubljanskih in okoliških sokolskih društev. Uvodoma je godba Sokola I. pod taktirko br. Verjaja švajcarje ubrano zaigrala koračnico, nakar je strumono prikorakalo na oder 24 dečkov, ki so štiri proste vaje s palicami izvedli brezhibno in na mah osvojili arca gledalcev. Šlo je kakor mahazano in občinstvo ni štedilo s priznanjem. Po dečkih je 16 deklic dokaj skladno izvedlo tri proste vaje, ki so na-

riane pa je zbor izrekel iskreno zahvalo za njegovo vneto in delo. Nekateri govorniki so opozorili novo upravo, naj zainteresira naše pisatelje, da bi v večji meri začeli pisati komade za lutkovne odre. Dandanes so na repertoarjih po večini samo prevodi čeških in drugih iger. Kar je napisano izvrinega, je po večini propadlo. Delegat gosp. Glinarič iz Splita je podal kratko poročilo, ki kaže, da so splitski lutkarji izredno delavni ter tudi dosežajo temu primerno prav lepe uspehe. Občinstvo v Splitu se je tako vnelo za lutkovne igre, da daje tamošnji oder en komad po desetkrat zapored, in pogostokrat se zgodi, da morajo zaradi prevelikega navala občinstva dajati eno predstavo po dvakrat na dan. Splitske lutkarje naj bi si vsi naši delavci na tem polju miniaturne umetnosti vzeli za vzor.

Ob zaključku zborovanja je predsednik dr. Burian izrekel še toplo zahvalo vsemu nacionalnemu tisku, zlasti »Jutru«, ki je zmerom po svojih močeh podpiralo njihovo lepa stremeljenja.

pravilo na občinstvo prav ugoden vtis. Izvrstno se je nato odrezala desetorica moškega naraščaja z izredno lepimi in učinkovitimi, deloma prostimi, deloma skupinskimi vajami, ki so jih morali med navdušenimi ovacijami ponoviti. Nato je 12 članov zadovoljivo in dokaj skladno izvedlo telovadno kompozicijo »Trikut«, ki bi pri večji pazljivosti nekaterih bratov dosegla popoln uspeh. Izredno je nato ugajala naslednja točka starejših ženske dece (16), ki je v okusnih narodnih nošah, 8 deklic v ženski in 8 deklic v moški obleki, izvedla lične in enostavno proste vaje s ples — kolo in valček — prav dobro in skladno ob viharnem pritrujevanju občinstva. Poleg naraščajnikov so se imenito postavili tudi člani (6) s precej težko telovadno skladbo »Krog«. Bratje so to utrudljivo skladbo izvedli prav dobro in skladno. Vaje so zelo učinkovite ter se odlikujejo po pestrosti gibov rok, nog in trupa. Temu stoji na rokah in krasne zaključne skupine so zadivile občinstvo, ki je nagradilo vrie telovadce z burnimi aplavzi. Komaj se je odobranje poleglo, je prikorakalo na oder 6 članic z vesli, ki so proste vaje izvedle prav dobro ter žele zasluženo pohvalo. Pri orodni telovadbi je nastopila vrsta članov na drugo, ki je pokazala nekaj prav lepih izvedb ob velikem odobravanju občinstva. Dobro uro trajajočo akademijo je zaključila skupina vseh oddekov, ki se je združila pod častiljivim sokolskim praporom med petjem »Hej Slovani, kje so naše meje?« Sledilo je navdušeno odobranje, nakar je sokolska godba zaigrala koračnico. Vse telovadne točke je diskretno spremljal pri klavirju br. Verjaj švajcar, za kar mu velja bratska zahvala. Slednjič moramo omeniti, da so vse vaje sestavili domači vaditelji in vaditeljice ter s tem pokazali lepe tehnične napredek.

Vrlim žirovskim Sokolom k moralnemu uspehu bratske čestitamo, z željo: Po tej poti do polne zmagave naprej in na skorajšnji svidenje v Ljubljani! Zdravo! J. H.

sobnosti je pa itak tudi sam vladar počastil s visokimi odlikovanji, tako naposled ob upokojitvi s redom jugoslovenske krone IV. stopnje. Lani je združenje izvolilo slavljenca za svojega prvega častnega člana. To pot, na poslovnem večeru, je govornik porabil priložnost, da je slavljencu izročil diplomu, ki je res lepo umetniško delo Rajka Šubica. Predstavljala rudarja pri trdem delu, besedilo pa pove dobi: »Svojemu častnemu članu v zahvalo za njegove zasluge za jugoslovansko rudarstvo in za poštvalno skrb za jugoslovanske rudarke akademski naraščaj. Srečno!« Vsa družba si je diplomu ogledala s zanimanjem in zadovoljstvom.

Nato so se vsrtili ostali govorniki. Tako je inž. Pehani izpregovoril kot podpredsednik sekcije Združenja inženjerjev in arhitektov. Prodekan Kralj je obudil spomine kot star vdan tovariš dvornega svetnika. Nadalje je generalni tajnik inž. Šuklje prijetno zaokrenil na šaljivo stran. Z veliko pozornostjo je vsa družba poslušala daljša izjavanja inž. Verbiča in inž. Jovanoviča iz Trbovelj, ki sta oba tolmčila hvaležnost mlade rudarske inženjske generacije. Dalje se je zahvalil za naklonjenost in poželjiv s. slavljencu še mnogo let zdravja predsednik akademskega kluba montanistov Ranzinger. Ko je domaćin prečital čestitke, ki so prispele pismeno in brzojavno, je po angleško izpregovoril generalni direktor inž. Barget. Njegove besede so žele posebno toplo odobranje, ko je izrazil nado, da mu ni prvi in tudi ne poslednjič dana prilika, prisostvovati tako lepi slavnostni prireditvi.

Naposled se je vsem govornikom po dolgotrajnih ovacijah zahvalil g. rudarski glavar. Z upravičeno samozavestjo je poudaril, da ga navdaja s ponosom vse, kar je bilo lepega izrečeno na tem večeru. Ponosen je na ponovno odlikovanje od strani Nj. Vel. kralja, na častno mesto v združenju in druga priznanja, ali vse to mu služi le v dokaz, da je bilo njegovo delovanje pravilno in s to zavestjo mirno odhaja uživati pošteno prislužno mirovno. G. rudarski glavar je v prijetnih besedah obujal spomine na službeno leta, nato pa je po vrsti izrekal zahvalo vsem govornikom. Zlasti je poudaril, kako je ponosen na prve absolvente rudarskega oddelka v Ljubljani. Ob tem je apeliral, da je treba podpreti rudarski zavod, da se mu oskrbijo vsi potrebni prostori, laboratoriji in ostala oprema. Rešen službenih vezí bo posled stopil v še bolj prijetne stike z vsemi, s katerimi ga vežeja poklice in prijateljstvo. Zaključil je z vedrim vzklikom: Mi pa ostanemo kakor smo bili, — naj se razvija naša rudarska industrija!

Po burnem odobravanju so mladi inženjerji zapeli himno: Naj živi rudarski stan. Potem pa se je razvila prijetna družabna zabava. Jazz švara je pridno izbiral iz svojega obsežnega repertoarja. Po kolu, ki je zarajalo po vsaj dvorani, se je razvil animiran ples. Zares lep večer!

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravila na uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefov« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, popoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefov« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dva občna zbora v Mariboru

Maribor, 8. aprila.

V soboto zvečer sta se istočasno vršila dva občna zbora. »Pri Orlu« so zborovali trgovci, pri Zamorcu pa zastopniki Društva javnih avtonomnih namestencev, ki so imeli svoj III. občni zbor. Zborovanje je bilo prav lepo obiskano, udeležili so se ga tudi delegati Pokojninskega zavoda iz Ljubljane dr. Kšeti, podpredsednik Ivan Tavtar ter predsednik zveze g. Joško Zemljič. Zborovalce je pozdravil poslednjič podpredsednik g. Franc Pivec. Iz elektrone sestavljenega tajniškega poročila g. Lebana posnemamo, da je bilo društveno delovanje zelo uspešno, lani je na novo pristopilo 76 članov. O stanju blaginje je poročal g. Miklavčič, na nadzorni odbor pa g. Reja. Referat o delovanju Pokojninskega zavoda je podal gosp. Ivan Tavtar, o delovanju zveze in o bolnišni blaginji na zvezi predsednik g. Zemljič. Na dnevnem redu je bila tudi sprememba pravil, tako da je odelaj raztegnjen delokrog društva na vse območje bivše mariborske oblasti. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Franc Miklavčič, z malimi spremembami pa vse stari odbor.

Občni zbor Združenja trgovcev je vodil načelnik g. Vilko Weixel, ki je pozdravil navzoče zastopnike raznih gospodarskih organizacij in članov. Iz poročil posameznih funkcionarjev posnemamo, da je bilo delovanje združenja zelo uspešno. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor.

Postani in ostani član »Vodnikove družbe«

— Ali se je pripeljal gospod iz Monakovega? hoče vedeti dama in Smola priklama. Tej ženski bi zdajje pritrldil vse, kar bi ga vprašala. Sploh pa je že večkrat bil v Monakovem in se mu s te strani ni bati, da bi prišel v zadrego.

— Ah, potem me veseli, gospod Kalilovič! se razžiži znanka. — Kakor vidim, mojega zadnjega pisma niste prejeli?

— Bi utegnlo biti, da! pokašljuje Stefan Smola in tarna o preobilici poslov, ki jih nikakor ni bilo mogoče odložiti.

— V teh razvrzanih časih, prihrjuje ženska in govori in se iskri, da je disponent kakor pijan.

— Znak, po katerem naj bi vas spoznala, je tako preprost, da mu nisem mogla prav zaupati. Čudno, kako vam je prišlo na misel, vzeti za spoznavni znak vprašanje: »Ali se je pripeljal gospod iz Monakovega?« Res, čudno. Tako preprosto in vendar tako izvrstno!

— Jaz sploh ljubim preprostost, se trudi disponent in tiplje po mislih in priganja domišljijo, naj mu zveeto stoji ob strani.

— To je zmeraj znak plemenitih značajev! vzklizne dama, a tudi Stefan se trudi z galantnostjo:

Lep razvoj lutkarstva

Po uspešnem tekmovanju ljubljanskih lutkovnih odrov so večeraj zborovali lutkarji iz vse Jugoslavije

Danes popoldne so se v kleti restavracije Zvezde zbrali zastopniki jugoslovenske lutkarske zveze, matične organizacije najmlajše, najmanjše in najbolj otroško intinne umetnosti, iz slovenskih in drugih centrov države, da položijo letni obračun svojega dela.

Na predvečer zborovanja je zveza priredila v dvorani Delavske zbornice svoj prvi javni nastop, na katerem so sodelovali lutkovni oder: Sokola Vič, Sokola I. Ljubljanskega Sokola in Češko-slovenske obce. Zanimanje za ta večer je bilo izredno živahno. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Prireditelji pa so tudi pokazali, da se je lutkovna umetnost pri nas v kratkem času razvila do spoštovanja vredne kvalitete. Na sobotnem večeru, ki je bil nekakšno neoficielno tekmovanje ljubljanskih odrov, so se po vsej priliki najbolj postavili igralci Ljubljanskega Sokola s Pocijevo igro »Zdravnik, smrt in vrag«, ki je bila tudi kot literarno delo najlepša točka sporeda. Prav zabaven je bil nastop odra Sokola I. in prav tako je viški Sokol pokazal, da razpolaga njegov oder s prav dobrimi interpreti. Posebno pozornost so vzbudile letke mojstra Skruznega, s katerimi je Československa obca podala zanimivo igro »Gašperček zmagovalca«. Mladina, ki jo tvori velik del občinstva, pa se je najbolj zabavala ob igri ročnih lutk, ki so bile prav tako delo Skruznega. Večer je uvels s kratko besedo o pomenu lutkarstva in o njega razvoju v svetu in pri nas predsednik J.L.Z. prof. dr. Burian. Med odmore je publiko kratkočasil orkester Sokola I. Poleg drugih odličnejših gostov je prireditvi prisostvoval tudi češkoslovaški konzul inž. Ševčík s soprogom.

Ob 11 popoldne je danes predsednik prof. dr. Burian otvoril v Zvezdi občni zbor, ki bi se bil moral po sklepu lanskega zbora vršiti v Zagrebu, pa zagrebški lutkarji niso v pravem času uredili vseh priprav. Predsednik je poudaril, da se je vkljub težavnim razmeram delo J.L.Z. v tem letu na zunan in znotraj močno ojačilo in so se naši lutkarji, zlasti ob priliki lanskega kongresa Unime dostojno predstavili tudi mednarodnemu lutkarskemu svetu. Slovanski blok v federaciji se je ojačil zlasti s sklepom, da je češčina postala tretji uradni jezik Unime. S tem je tudi J.L.Z. postala prav važen činitelj v mednarodni in medoslovaški lutkarski organizaciji in jugoslovansko lutkarstvo si je pridobilo svetoven ugled. V zadnjem času se je za delo jveze živahno zainteresiralo tudi naše prosvetno ministrstvo, k čemur je brez dvoma mnogo prispevala lutkarska razstava v Beogradu, ki jo je J.L.Z. priredil lanske poletje.

Izbrpno poročilo o podrobnem delu zveze je podal tajnik g. Počivavnik, ki je med drugim poročal o važnem sklepu izrednega občnega zbora v mesecu juliju, da se zveza reorganizira na tri sekcije, da bi s takšno decentralizacijo dobilo delo živahnejšo prožnost. Članov je zveza štela ob koncu poslovne dobe 52, med temi 23 odrov in 29 drugih članov. Število članstva je torej

napredovalo za 14, kar pa nikakor še ni zadovoljivo, če pomislimo, da imamo v Jugoslaviji 75 izvršujočih odrov. Na dravsko banovino jih odpade 33, na savsko 17, na drinsko 6, na primorsko 4, na vardarsko 3, na vrbsko, zetsko in moravsko pa po eden. Med vsemi temi je 21 češkoslovaških odrov, kar priča o tem, da so bratje Čehi res pionirji lutkovnega gibanja pri nas. Število izvršujočih odrov stalno narašča, kar je v veliki meri plod sistematične propagande, ki jo zveza redno vrši. V zadnjem času je zveza založila 7 novih iger. Ko je tajnik izrčno poročal o lanskem kongresu Unime, se je med drugim spominjal tudi lepo uspele lutkarske razstave, ki je nazorno pokazala lep razvoj domačega dela. Sodelovalo je 8 razstaviteljev. Posebno pozornost so vzbujale lutke nestorja in častnega predsednika J.L.Z. Milana Klementiča ter zgodovinsko pomembne lutke praških institutov. V zadnjem času je zveza dobila tudi svoje poslovne prostore v Kazini.

Iz poročila o denarnem prometu, ki ga je podala blagajnica Kroftova, povzemamo, da je imela zveza 36.877 Din dohodkov in izdatkov. Na predlog revizorjev gg. Delcina in Kraljiča je bil soglasno sprejet auditorij, nato pa so se izvršile volitve. Novo upravo tvorijo predsednik dr. Vavlar Burian, trije podpredsedniki Lojze Kováč, Ante Andjelković iz Beograda, (eno podpredsedniško mesto je ostalo vakantno), tajnik Alojzij Počivavnik, zapisnikar Boris Urbančič, blagajnica Minka Kroftova, odborniki Simončič, Skruznj, Spicar, Patermost, Gornik, Ribičič, Grünfeld, revizorja Delkin in Kraljič. Dosedanega III. pod-

Ivan Albreht:

Smola

Stefan Smola sedi v kolodvorski restavraciji in brezbržno opazuje vrvenje vseh teh neznanjih ljudi, ki se jim kdo ve kam in zakaj venomer mudí. Prihajajo in odhajajo. Oči vprašujoče iščejo, veselo pozdravljajo, se rošno poslavljajo, vlakci drdrajo, stroji sopihajo in ljudje hite, se gneto, mahajo z robcí in z rokami, in se zopet vračajo kdo ve kam. Nekateri z veselim smehom spremljajo nje, ki so jih pričakovali, drugim seva trpko razočaranje z obrazov, ker ni nikogar, ki bi ga smeli pozdraviti z veselim smehom.

Stefan ogleduje stasito damo. Zdaj je prišla že k tretjemu vlagu. Pred prihodom vsakega je kakor ogenj. V kretanjah, v koraku, v pogledih je vrisk, svetloba, čudovito žarenje, ki blesti, dokler se ljudje ne razidejo. Potem ugasne tako naglo in tako popolnoma, da človek ženske skoraj ne bi več spoznal. S povešeno glavo odhaja in korak, čeprav nagel, je plah in drsajoč

— Čudno! meni Stefan Smola in ne ve, ali je čudno neznanjino vedenje ali okolnost, da se on tako zanima za njeno početje. Kaj neki briga njega — tučja ta ženska! Vzlic temu, da se Smola roga samemu sebi in si vztrajno zatruje, da mu ni čisto nič mar čuškaša tujka, si naroči še vrček piva, čeprav vsi potniki, namenjeni proti jugu, hite na vlak.

— Nazadnje se mi prav za prav nikamor ne mudí! neha Stefan s pivom in se loti vina, ko vlak odsopiha s postaje.

— Le hiti, spak! Prvi nisi, a zadnji menda tudi ne.

Ko je vlak prisopihal, je bila tujka kakor vročica. Zdaj je čisto vela, vendar se zdi njen visoki stas Stefanu prijeten in skoraj mamljiv. Oblike so pravilne, lepo zaokrožene, noge morda za las premočne, zato pa je hoja izrazita. Obraz je videti nekoliko truden. Pod rjave oči so se naselile sence, zato pa jim dolge trepalnice dajejo tem več za-

gonetnega čara. Temno kostanjevi lasje, ki jih je umetnost česalnega salona izpremenila v svilen slap, tvorijo prijeten okvir obrazu, ki po oblikah spominja na grške lepote, po barvi polti pa na Daljni vzhod.

Bodi tako ali tako, Stefan Smola, disponent tvrdke Pavlovič & Co, ne more odmakniti pogleda od lepe tujke. Mize na peronu so precej zasedene in ljudje so že opazili disponentovo zamaknjeno. Nekateri stikajo glave, drugi si poredno meikajo, vsaj Stefanu se zdi tako, pa tudi neznanca se trenutno vznemiri.

— Da bi me le kdo ne spoznal! zakrbi disponent. Z Nemškim Gradcem ima tvrdka Pavlovič & Co precej trgovskih stikov in Stefan je že večkrat prišel sem po opravkih. Zlasti debeli prokurist Schlesinger. Ta človek ima v pravem pomenu besede ustno grizlo. Ako začne govoriti, ne zna nehati. Potem —

Nak, nič ni več časa za premišljevanje.

— Dovolite? je lahno sklonila neznanca glavo in že sedi pri Stefanovi mizi. Šment, tudi glas ima prijeten. Le kako bi začel z njo kak pameten razgovor.

Sportna nedelja

Ilirija državni prvak v cross country teku

Belo-zelena ekipa si je v veliki nadmoči priborila najvišji naslov v cross countryu — Bručan državni prvak posameznikov — Primorje diskvalificirano — V cross countryu dam je zasedla prvo mesto Atena pred Ilirijo

Zagreb, 8. aprila.

Danes se je vršilo na dirkališču Miramare letošnje državno prvenstvo v cross countryu, ki žalibog med občinstvom ni povzročilo velikega zanimanja, čeprav je bila z izjemo nekoliko dobrih dolgoprogasov iz Pančeva in Beograda zbrana na startu vse dolgoprogaske elita iz države, na čelu ji državni prvak Primorje in njegov najresnejši rival Ilirija iz Ljubljane. Dalje so startali odlični ekipi Zvezničarja in Maratona iz Maribora, napredujoča Jugoslavija iz Celja, ekipi Maratona in Concordija iz Zagreba ter posamezniki Haška, Makabija in Haška iz Zagreba. Skupno je bilo na startu okoli 70 tekmovalcev.

Organizacija prireditve je bila slaba. Sodniški zbor svoji nalogi ni bil dosegel. Njegova neorientiranost je prišla do vidnega izraza, ko je vodilna grupa pisarila cilj in so nekateri tekači tekli eno rundo več ali manj. Zelo čuditi se moramo, tudi, da je sodniški zbor, ki je zaradi enega tekača Primorja, ki se je po mnenju sodniškega zbora pregrešil proti pravilom, diskvalificiral ne samo njega, temveč tudi vso ekipo Primorja z rekordnim Krevsom, ki je prišel kot prvi na cilj.

Edina svetla točka prvenstva je zaslužena zmaga ekipe SK Ilirije, ki si je z 12 od 10 dosegljivih točk priborila prvenstvo države za moštva v letu 1934 in s tem prehodno darilo G. bana dr. Marušića. Po diskvalifikaciji Krevsa si je prvenstvo posameznikov priboril Ilirijan Bručan, ki je bil popolnoma enakovreden rival Krevsu, za katerim je zaostal na cilju samo za eno petinko sekunde. Ako omenimo, da sta oba tekmovalca dosegla rezultat 33 : 47,6, oziroma 33 : 47,8, kar je od državnega rekorda na 10 km (34:04,2) boljše za celih 17 sekund, je to vidni in veseli znak velikega napredka obeh atletov. Odlična kvaliteta ilirijanske ekipe v postavi Bručan, Starman

Adolf, Osterman, Sporn, Starman Lado in Jamar, je dokazana z dejstvom, da so zasedli vsa mesta do osmega in se je med nje mogel vrniti edinoletni Maratonec Germovšek iz Maribora.

Ekipa Primorja nam je na tem tekmovalju ostala mnogo dolžna. Za danes navajamo samo še vrstni red posameznikov, kakor tudi moštve:

1. Ilirija, 12 točk; 2. zagrebski Maratonec, 42; 3. Concordija, 44; 4. mariborski Maratonec, 45 točk; 5. Zvezničar, Maribor 71, 6. Jugoslavija, Celje, 86 točk.

Placment posameznikov:
1. Bručan (I) 33:47,8; 2. Starman Adolf (I) 34:52,8; 3. Germovšek (Marathon, Maribor); 4. Osterman (I), 5. Sporn (I), 6. Starman Lado (I), 7. Jamar (I), 8. Sindler (C), 9. Doršič (Marathon, Maribor), 12. Kangler (Marathon, Maribor), 13. Stanislav Lj. 14. Koren (oba Marathon, Zagreb), 15. Gales (Concordija), 16. Franči (Haška), 17. Šurbek (Zašk, Zagreb), 18. Bloch (Makaby), 19. Podpečan (jeleznikar, Maribor), 20. Stanislav I. (Marathon, Zagreb), 21. Herić (jeleznikar), 22. Zemljak (Marathon, Zagreb), 23. Škamlec, 24. Seider (oba Marathon, Maribor), 25. Pikiš II. (Jugoslavija, Celje). Sledi še 16 atletov.

Tukaj ni omenjenih 13 tekačev Primorja, ki so se vsi plasirali.

Vsa ekipa z izjemo Krevsa ter zelo talentiranih novincev Ogrina in Meršeka je odpuščala. Pa tudi če bi bila v polni formi, ne bi mogla danes premagati odličnih atletov Ilirije. Podrobnosti bomo še objavili.

Gozdni tek za žensko državno prvenstvo

Ljubljana, 8. aprila.
Pod pokroviteljstvom g. podbana dr. Pirkmajera sta lahkoatletski moštvi Ilirije in Atena dopoldne ob 11. dobojevali prvenstvo.

venstveni boj za naslov prvaka države v gozdnem teku.

Vreme za prireditev ni bilo ugodno, vse dopoldne je deževalo in so bila tla močno razmočena, kar je tekmovalke oviralo. Kljub temu je bil dosežen najboljši čas na tej progi.

2000 m dolga proga je vodila od ilirijanske garderobe pod Cekinovim gradom desno za igrišče navzgor po golem pobočju, od tod pa po cesti levo mimo pristave po poteh zopet isto pot mimo igrišča in nazaj v cilj pri garderobi.

Startalo je 20 tek., 13 ilirijank, ostale od Atene. Izid tekmovalke:

1. Uloga Ema, Atena, 7:59;
2. Uloga Nada, Atena, 8:15,3;
3. Zajc Slavka, Ilirija, 8:19,2;
4. Vidic Angela, Ilirija, 8:25;
5. Jurković Viola, Atena, 8:29;
6. Dolenc Mary, Atena, 8:35,3;
7. Janežič Valda, Ilirija, 8:48,1;
8. Božič Valči, Ilirija, 8:48,2;
9. Pribošek Anči, Ilirija, 8:48,3;
10. Oman Anica, Ilirija, 8:53,2.

Atena je s prvim, drugim, petim in šestim mestom dosegla 14 točk in s tem tudi prvenstvo moštvev pred Ilirijo, ki je s tretjim, četrtim, sedmim in osmim mestom dosegla 22 točk in drugo mesto.

Na splošno so bile atletinje v odlični formi in jim doseženih mest nedvomno tudi eventualna udeležba tekmovalk ostalih klubov iz države ne bi mogla ogroziti.

Pri zadnjem gozdnem teku doseženi čas je znašal 10:59 in ga je pri današnjem teku Ulogova zboljšala za tri minute, kar je pri 2000 m dolgi progi vsekakor lep uspeh.

Zanimivemu teku je prisostvovalo lepo številno gledalcev, kar znati, da zanimanje za lahko atletiko zopet narašča. Odsotnega gospoda podbana je zastopal dr. Šter, podsavez pa major Janc.

Železničar : Hermes 7:1 (3:1)

Start v spomladansko podsavezno prvenstvo se je posrežil ob razmeroma ugodnih prilikah. Vreme se je popoldne popravilo, tako da je bilo igrišče v dobrem stanju, in tudi poset je bil tako boljši kot sicer. Do par sto ljudi je prišlo na igrišče — da bi ne bili prišli!

Kaži tekma sama na sebi ni bila bogve kaj prida. Predvsem je domače moštvo povsem zatajilo, in ker tudi Mariborčani niso našli dolgo pravega poleta, je bilo okoli igrišča začetkom strahovito dolgočasno. Pozneje so mariborski železničarji mesto malo popravili slab vtič s kolikor toliko prijeto igrjo. Kar pa je šlo ljudem najbolj na živce, je bila surova igra nekaterih šikarjev, ki so menda hoteli pod konec igre, ko je bila za njih situacija popolnoma izboljšana, nadoknaditi sportni miru s potencirano aktivnostjo v surovosti. Sodnik se je malo pozno prav zavedel situacije in je tri Hermežane izključil, povsem zaslužen, in še vedno ne prepzono.

Nastopili sta moštvi v postavi:
Železničar: Mahanec—Franež III in II—Ronjak, Franež I., Škof, Vlado, Pezdžek, Efferl, Pavlin, Habicht.

Hermes: Oblak—Klančnik, Košmerl—Glavič, Prešern, Čebolin—Koe, Škrnar, Zakolar, Mokorel, Karž.

Ovirivoma igra v podsaveznem prvenstvu ni bila prav nič propagandna. Kar sta moštvi pokazali v začetku igre in potem še dolgo, je bilo slabše kot drugorazredni nogomet. Še naša moštva z dežele bi bila v stanju smiselnejše zalagati in pokazati vsaj nekaj primitivne tehnike. Tukaj pa od vsega tega ni bilo. Sicer so Mariborčani že od vsega začetka začeli gosti prvo violino, na pili so resda prevladovali, tako da so Hermežani le redko prihajali na kak sprebrdek v mariborsko polovico polja, vendar so bili tudi gostje začetkom zelo šibki. Vsa igra je dajala vtis, da gre borba le za naključje: komur bo to naklonjeno, se bo na koncu pobahal z uspehom.

Proti koncu prvega polčasa pa so železničarji začeli uvajati nekaj sistema v svojo igrjo. Dva akorda alufina zroditka sta jih spravila v polet, na drugi strani so se tudi šikarji začeli bolj energično otresati vedno bujšega napada, in tako se je vredila v igro večja živahnost, prišlo je do nekaterih lepših, borbenejših momentov, ki so začeli kazati, da gre le za zares, za točke. Ko so se celo Hermežani zabeležili svoj vtič ko zasluženi in lepo izvojevani gol, je bila igra že v boljšem, razbijelem tlor.

Mariborčani so napravili — razen kar se vidi v igri tiste — kar najboljši vtič. Metoma eo lepo kombinirali, vsaj pokazali eo, da se na nekaj takšnega razumejo, bili eo v poedinah delih dobro povezani. Imeli eo odlično boljše srednjo vsto, v kateri le Franež dobro podajal in razdeljeval žoge, stranske halfa pa itak ništa imela prevelikih nalog. Napad le uzejal, streljal le mnogo, včasih neprecizno, pokazal je prav lepo odličnost pred golom. Zelo ačilen le bil vodja napada Efferl, realizator pa je v tem kvintetu Pavlin, gotovo najboljši mož v moštvu. S svojim krilom eo le dobro razumeval in le bil ta del napada zelo prodoren in nevaren. Obramba ni pokazala mnogo, saj ni bila zelo zaposlena, zebula na vtič, da je šibkejši del moštva. Moštvo ei je e svoje discipliniranost pridobilo tekoni tekme nedelne simpatije občinstva, zlasti v času, ko je bilo izpostavljen raznim sluhbeznostim protivnikovim, na katere pa ni reagiralo.

Šikarji eo svojim pristajem pripravili dvojno razočaranje. Prvo e svojo izredno alabo igro, drugo z nesportnimi podvigi. Moštvo v tej postavi ni niti trenutka dalo resnejšega nasprotnika. Bilo le prav v vseh atih šibkejši od svojega nasprotnika, zlasti le bila obnoba srednja vrsta, v kateri eo igrali trile igralci, ki eo ali izven treninga ali brez nobenega smisla za igro, na vsak način pa niti eden ne sodi na določe

no mu mesto. Morda je šikolikor toliko ustrejal svoji nalogi Čebolin, nemogoč je bil Prešern, njemu je kolegialno sekundiral Glavič. Napad le bil ves čas razdran, v njem ni nihče pokazal kaj omembe vrednega. Obramba je bila ves čas v poeui, v celoti tudi zelo šibka. Zaradi surove geste le bil — malo prekasno — izključen Klančnik v 17. min. drugoga polčasa, sledila eta mra par minut pred koncem igre še Koe in Košmerl, tudi upravičeno.

Prvi gol le zabil Franež I. iz precejšnje razdalje in povsem neprilicakovan: nterov strel le Oblak držal, po nenotrebem pa ga osutil čez črto. Dve minuti pozneje — v 34. min. — le obilna nerodna Pezdžkova žoga v mreži in 2. vodi z 2:0. V 42. min. le po lepi nanadalni skelji zmazal šikar nar na 2:1, tik pred koncem pa Pavlin povalil z neubranljivo bombo na 3:1.

V drugem polčasu eta ob stalni premočni igri Železničarjev zebila po dva gola, v 14. min. Pavlin, v 38. in 35. min. Efferl in v 36. min. zopet Pavlin in tako postavila končni rezultat.

Sodil le e. Removž, premočno strogo, v glavnem pa dobro.

Hermes II : Disk 6:2 (2:1)

Uspesnejša je bila rezerva, ki je v prijateljskem srečanju isdatno odpravila Domžalčane.

Reka : Slovan 2:1 (1:1)

Kakor le bilo pričakovati, je zmagal jesenski prvak ter si eo bolj utrdil vodstvo v tabeli. Igra le močno trpela zaradi razmočenega terena in se niti eno niti drugo moštvo ni znašlo. To velja zlasti za Reko, ki se nikakor ni povzpela do običajne višine. Rezerve, desno krilo in stranska krila, eo opravile svoj posel zadovoljivo. Oba gola za Reko je zabil Čuha. Slovan je zopet dokazal, da je eno najboljših moštvev v Ljubljani. Najboljša moža eta bila Marchlotti kot desni branilec ter v krilski vrsti Melni. Sodnik e. Vidic le imel boljše dneve.

Grafika : Jadran 1:0 (1:0)

Tekma je pokazala neprilicakovan napredok drugorazrednih klubov. Grafika je v svoji postavi predstavljala lepo povezano enoto. Jadran je bil enakopraven, vendar so bili igralci preveč neodločni. Sodil le e. Jordan dobro.

Čakovečki SK : Celje 3:1 (0:0)

Čakovec, 8. aprila.
Danes se je tukaj odigrala prvenstvena tekma med domačim moštvom Čakovečkega SK in moštvom Celja. Docela zaslužen eo zmagal domačini, ki eo bili skoraj ves čas v premoči. Po potezu igre bi bila zmaga Čakovečkega SK lahko še izdatnejša. Ta tekma je potekala regularno.

Jugoslavija : Laško 8:0 (5:0)

Celje, 8. aprila.

Popoldne se je odigrala drugorazredna prvenstvena tekma. Jugoslavija je bila v veliki premoči ter je zmazala z veliko gol-diferenco. Laščanom se je poznalo pomanjkanje treninga.

Sodil le e. Stoklas zadovoljivo.
Dopolodne je mariborski Rapid v prijateljski tekmi porazil celjske Atletike 6 : 2 (5 : 1). Trije goli za Rapid in en gol za Atletike so padli iz enajstmetrov.

Ostale nogometne tekme

Zagreb: Gradjanski : Concordia 3 : 1 (3 : 0). Finalna pokalna tekma.

Beograd: Jugoslavija : BSK 2 : 1 (1 : 0). 7000 gledalcev. Gole eo zabili za Jugoslavijo Zečević in Milošević, za BSK pa Moša Marijenović. Prva tekma velikonočnega turnirja, v katerem nastopita danes BSK in Bask.

Praga: Slavija : Sparta 2 : 2, Teplitzer FC : Kladno 0 : 0, Viktorija Plzen : Nachod 3 : 2.

Dunaj: Wacker : Hakoah 4 : 4 (1 : 0), Rapid : FC Wien 2 : 1 (1 : 1), Admira : Sportklub 2 : 1 (1 : 0).

Budimpešta: Ferencvaros : Hungaria 4 : 1, Buda : Somogy 2 : 0, Ujpest : Bocskay 1 : 0, Kispest : Nemzeti 2 : 1.

Milano: Ambrosiana : Bologna 2 : 0.

Genova: Juventus : Genova 2 : 0.

Pred 40 letnico modernih olimpiad

Nekaj besed o ustanovitvi in častnem predsedniku modernih olimpiad Pierre de Coubertinu

Sredi letošnjega junija bo 40 let, odkar so bile ustanovljene moderne olimpijade. Največje zasluge za oživitve teh vsaka štiri leta se ponavljajočih revij najboljših sportnikov vsega sporta ima baron Pierre de Coubertin, sedanjí dosmrtni častni predsednik vseh modernih olimpiad. Sivolasi sportni delavec, ki ima zdaj že nad 70 let, se zmerom pozorno zasleduje sportni razvoj in je še vselej pripravljen z dobrim nasvetom pomagati pri vsakokratnem organiziranju te največje sportne prireditve na svetu.

Seveda delo za zopetno oživitve olimpiad po grškem vzoru ni bilo lahko. Kot 29-letni mož je Coubertin kot član odbora francoske lahkoatletске zveze prvič sprožil misel olimpijade, toda pri ostalih ni našel razumevanja. Mož je šel nato na pot v Anglijo v Ameriko in povsod dobil nekaj vplivnih prijateljev in pristaje svoj ideje. Pod pretezo, da je treba končno razčistiti vprašanje amaterstva v sportu, je sklical poseben sportni kongres, na katerem je bila kot zadnja točka oživitve olimpiad. Zbočkratni kraj razprav že niso dovolj porovali le kraju razprav je bila, da zorno slediti poteku in posledica je bila, da je bil Coubertinov predlog sprejet brez ugovora. Že takrat je bila organizacija zamisljena tako, da naj eo olimpiade vsaka štiri leta prenašajo v druga mesta razen prve moderne, ki se je res vršila na klasičnih tleh v Atenah.

Grki sami sprva za ta načrt niso bili posebno navdušeni: vlada se je bala prevelikih stroškov. Coubertin je za stvar prioblikoval takratnega grškega prestolonaslednika Konstantina, ki je zastavil svoj vpliv, da se je prva moderna olimpiada res izvedla v Atenah. Sicer pa je Coubertin zavedal na slične težave političnega in materialnega značaja tudi pri poznejših olimpiadah (v Parizu, Londonu, St. Louisu in Stockholmu), ki pa jih je znal prav tako pravočasno odstraniti.

Mnogo brige je bilo z vprašanjem, ali bi smeli dominirati angleškega imperija nastopati kot samostojni narodi; dosegel je dalje, da eo bili Finci v carski Rusiji za mednarodne sportne nastope priznani kot samostojni. Tudi glede narodov bivše Avstrije je izposloval kolikor toliko zadovoljivo rešitev, da eo smeli Čehi in Madžari

postavljati samostojna moštva. Obenem pa je moral paziti tudi na to, da države, ki eo prevzemale prireditve, niso vzele organizacije popolnoma v svoje roke, temveč prepustile do delo organizacijskemu odboru sportnikov, same pa eo same podprle in poskrbele za razne ugodnosti za tekmovalce in spremljevalce.

Največ boja — dasi tihega — pa je imel Coubertin z nekaterimi grškimi krogi. Kot rečeno se je moral najprej zelo truditi in angažirati celo dvorske kroge, da je Grška končno le prevzela organiziranje prve olimpiade. Ko je prireditve uspela, eo Grki takoj zahtevali, da morajo moderne olimpiade že po tradiciji ostati trajno na grških tleh. L. 1906 je prišlo celo tako daleč, da eo sami — in v dobi med štiriletnjem — organizirali svojo olimpiado, za katero pa ni bilo pravega odziva. Pozneje jih je neutrudljivi Coubertin spet prepričal o zmoti in zgodovina je že pozabila na ono ponesrečeno prireditve l. 1906.

Coubertin je polagoma pridobil zase vse vladarje Evrope in tudi papeža Pija. V neštivilnih člankih se je zavzemal za svojo dobro stvar in se v vseh pokazal kot duhoviti človek in temeljit strokovnjak v sportu. Marsikateri njegovih sportnih nasvetov je še zmerom najboljše navodilo izkušenim prvakom. Coubertin je sestavil prvi spored za olimpiado, in sicer v dobi, ko eo bile nekatere sportne panoge še marsikje neznanne, in uvedel razne važne reforme, ki eo še danes vse v veljavi. Tako je spet uvedel metanje diska in maratonski tek. Največjega pomena pa je uvedba modernega petobja, ki ga sam imenuje »zakrament popolnega sportnika«. Disciplina obsega jahanje, sabljanje, streljanje, plavanje in gozdni tek na 4000 m ter spada vsekakor med najtežje olimpijske konkurence za posameznike.

Olimpijada je štiriletna svečanost človeške spomladi — »ver sacrum«, to eo njegove besede o značaju olimpiade.

★

V dnevih od 16. do 21. maja se bo vršila v Atenah jubilejna seja mednarodnega olimpijskega odbora. To zasedanje pa eo bo samo zgodovinskega pomena, temveč eo važna tudi zaradi tega, ker eo po drobno bavila s prihodnjo olimpiado. Med drugim je na dnevnem redu vprašanje, katere sportne panoge bodo sprejete v spored, med njimi tudi sport s kajaki in keganje, dalje predlog hokejske zveze, naj bi eo olimpijski turnir v hokeju vršil že v maju itd. Kot na vsaki seji eo bo tudi na letošnji govorilo o vprašanju amaterstva, toda v njem tudi olimpijski odbor eo more rešiti več kot lepih besed in učenih definicij, ki pa jih nikjer nečeo upoštevati.

Smučarji se selijo

Trst, 30. marca.

Ljudje po dolinah mislijo: »Nu, zdaj eo pa smučanje konec.« Pa eo prav tako motijo, kakor eo bi mislili, da ptice, ki jih pozimi ne vidijo, ne letajo.

Imamo ne samo ptice selivke, temveč tudi smučarje selivce. To eo oni pozumni sportniki, ki jih ne strši nekaj ur poehoda in potpepljivega prenašanja smuču na ramednih. Oni gredo naustrašeno tja, kamor jih erce vleče, oni točno vedo, kje eo zanje še zasneženi tereni. Selijo se za snegom, kakor gre živina za pašo, njihova pot gre navzgor, na planine.

V dolinah se poganja bratje, eo kalijo smena. Na planinah pa kiti še debela plast snega, ki eo letos kar noče umakniti vedno bolj pripravegačemu soncu. In tako je čisto naravno, da eo na smučeh sprejetele po naših lepih Kolčah preko Sije in P. m. g. do Teoške planine. Ne zmanjka vam ne snega in ne solca. Brez vrhnje obleke mirno drsite pod asurnim nebom in vendar občutite prijetno toploto. Solčni žarki eo odhajajo od tal in obevajo človeka tudi od spodaj. In eo eo potem čez čas vrneš v megleno ljubljansko morje, strme za vami ljudje, kakor da eo padli z neba. A eo bi šele vedeli, kako blizu eo solčno nebo in kako poceni eo krasni užiki življenja v prirodi, ne bi niti za trenutke oklevali. Sedli bi na prvi vlak ali avtobus in eo potegnili v Trst in dalje po ljubelski cesti do sirotnišnice pri Sv. Ani, kjer bi občeli na dešno preko Kala na Kolce.

Ne morem ei misliti ničesar lepšega kakor opazovati z gosto mežlo pokrite nižave raz goreke vrhove, ki jih obliva zlato solnce, da jemlje vid, in iskati druge vršace v meglestem morju, iz katerega širle kakor ponosi skalni otoki. Ko stojim tako na vrhu Kolče, mi plava poezel od Triglava do Krma in dalje globoko na vzhod in od Pece preko Duhštajna do Triglava na sever in zapad. Vse tiho eo okoli mene... Iz doline elišim vzdihovati zvonove, ki naznanjajo polodne in kličejo na kosilo ljudi v nižavi. Čerkev in zvonikov ne vidim, ker hodim visoko nad oblaki in vse le tako lepo čisto in tiho okrog mene. Da mi duša trepeče od blaženosti in moči. Ne pravi li Ibsen neke, da le človek najbolj močan takrat, ko skoli sam vrhu gore? Res le to.

In ko eo se užili nebeških lepot, tedaj vas opomni neugnaní železode, da eo treba v dolino. V nekaj trenutkih sedite za belo pogrnjeno mizo v planinskem domu na Kolčah in zadovoljujete nenasitneža za dopoldne in popoldne. Zvočniki v kotu pa pripovedujejo svoje, da eo stokratni Johnsen pobil svoj rekord, da eo je ongov avto zaletel v tramvaj, da eo kupi najlepši pomladni plašč za 150 Din. Vsa izba le polna smeha in od sile razigrana. Popoldne pa zopet za pojedino pesem: O, le naprej, o, le naprej, dokler le snega še ke! In na Kolčah ga še ne bo kmalu zmanjkalo. Pametno pa slo, če eo svoi prihod pravočasno javiti, koniček vam poneše smuke, ki pa dobitte pripravljeno ponešico. Na Kolcih ni samo od sile prijetno, ampak tudi odločno poceni, kakor nikjer drugod.

A. I.

Izročitev Insulle Ameriki

Washington, 8. aprila. d. Roosevelt je podpisal včerajš odlok za aretacijo bančnika Insulla, ki eo za turške oblasti zadržal v Carigradu, ter le obenem podpisal tudi odredbo, po kateri eo ins Insuli privedi v Zedinjene države. Insulla eo na poti v Ameriko spremljal ameriški podkonzul v Carigradu.

Ženitev belgijskega princa z nizozemsko princeso

Pariz, 8. aprila. d. »Paris Soir« poroča, da eo nizozemski princ soproz posetil v Bruelju belgijsko kraljico mater Elizabeto. Nizog posej napravila liet v zvezo z možičjo nizozemske princese Julijane z drugim sinom ponesrečnega kralja Alfonza, princem Charlesom.

Nesportni začetek

spomladanskega nogometnega prvenstva

Dvoje srečan ljubljanskih in mariborskih moštvev — V Mariboru je bila tekma Ilirija : Maribor zaradi izgrediv predčasno prekinjena — V Ljubljani eo Hermežani proti Železničarjem igrali dokaj ostro.

Prva nedelja v podsaveznem prvenstvu je imela polno zasedbo. Na treh igriščih se eo šest moštvev borilo za šest točk. Po dve eo poželi Železničar v Ljubljani, Ilirija v Mariboru in CSK v Čakovcu.

Vrstni red eo v tabeli ni spremenil, Ilirija ostane še nadalje v vodstvu z eno točko pred CSK in tema dvema sledi Železničar. Ob začetku sezone eo torej dirka odprta in bodo prihodnje tekme gotovo v znamenju precejšnje napetosti, ker bodo odločilne za končni placement.

Na žalost moramo takoj ob začetku beležiti zelo neželjene dogodke na ljubljanskem in mariborskem igrišču. Zlasti eo poročila iz Maribora precej nerazveseljuje in bo še treba nekaj ukreniti, da eo taki ekscesi ne ponovijo. V Ljubljani stvar sicer ni bila tako huda in eo ostala v sportni kompetenci, vendar eo treba tudi ljubljanske dogodke odločno obsoditi.

V naslednjem tabelica:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ilirija	7	5	1	1	29:14	11						
CSK	7	4	1	1	23:19	10						
Železničar	6	4	0	2	25:13	8						
Hermes	7	3	2	3	13:25	6						
Rapid	4	3	1	0	11:7	5						
Celje	7	1	2	4	13:18	4						
Maribor	6	0	0	6	8:26	0						

V tej tabelici eo vračunana tudi tekma Maribor : Ilirija, ki eo predčasno prekinjena.

Ilirija : Maribor 3:2 (2:1)

Maribor, 8. aprila.

Prva prvenstvena tekma v Mariboru eo ni odigrala do konca in eo bila 11 minut pred regularnim časom prekinjena. Dogodki, ki eo dali povod predčasnemu zaključku, eo bili takšnega značaja, da eo nujno vsiljuje vprašanje, ali eo v takih okoliščinah redno sportno delovanje sploh še mogoče. Ugotavljati krivdo, bi bilo z ozirom na preiskavo, ki eo bodo morale izvesti poklicne sportne in najbrž tudi državne instance, morda preuranjeno. Vsekakor pa držl ugotovitev, da sodnik G. Cimperman iz Ljubljane svoji nalogi ni bil dosegel. Za tekmo eo bil prvotno delegiran G. Ochs iz Celja. Mariborski časopisni protesti pa eo menda povzročili, da eo Zbor za delegiranje sodnikov v Ljubljani spremenil prvotno odredbo in poveril vodstvo tekme G. Cimpermanu. (Zbor nogometnih sodnikov eo moral to storiti, ker je delegirani sodnik G. Ochs vodstvo tekme odpuščal. Op. ur.) G. Cimperman v Mariboru ne vživa velikih simpatij in že pri vstopu na igrišče ni bil baš prijazen sprejet. V teku tekme pa eo je pokazalo, da njegova sposobnosti eo zadostajo za vodstvo težjih tekem. Igralci niso čutili močne roke na igrišču in eo tako kmalu zrasli sodniku preko glave. Posledice eo bile izključitev igralcev, kar eo v napeti atmosferi ni več moglo vzpostaviti avtoritete sodnika. Tekmo eo zaključ

TEDEN DNI FILMA

Elizabeta Bergner v vlogi carice Katarine

Velika premiera velikega filma je bila v soboto v ljubljanskem kinu Matici. In zdaj privlačja odlično filmsko delo ne samo tista, ki jim je že ime Elizabeta Bergnerjeve poročstvo umetnosti in uspeha, marveč tudi oni široki krog občinstva, ki hoče najti svoje zadoščenje v živahnem dejanju in razkošni opremi.

Režiser Pavel Czinner (mož Elizabete Bergnerjeve) je za ta film porabil košček zgodovine ruskega imperija iz sredine 18. stoletja, poslednja leta vladanja carice Elizabete, poroko blaznega prestolonaslednika Petra z nemško princesko Anhaltsko, smrt carice in umor carja, nakar je prevzela oblast Katarina, ki ji je zgodovina okrasila ime s pridevkom »Velikac«.

Film z olimpijade v Los Angelesu

Tudi v Ljubljani smo že videli v zadnjih letih nekaj sportnih filmov, vendar pa o vsakem od njih ni bilo mogoče reči, da bi zadovoljili prijatelje filma in istočasno tudi vse sportnike. Navadno so oboje pustili hladne, ker so pač stvaritelji kazali pomankljivo znanje predstavljenih sportov. Še najboljši so bili smučarski filmi. Zda pa je filmska industrija vendarle ustvarila film, katerega sloves gre iz Nemčije po vsem svetu. Imenuje se: Maratonski tekač.

Njegov stvaritelj je dobro znani režiser E. A. Dupont. Preden je šel na delo, si je Dupont sam ogledal grandiozno olimpijado v Ameriki. In spretni mož je v Los Angelesu na licu mesta posnel čudovite slike sportnih tekmovalcev, kakor tudi navdušene množice gledalcev. Tako rekoč nalašč za njegovo kamero je bil v Los Angelesu uprizorjen slavnostni voh narodov. Vse to, česar v atletičkih nikarob ne bi bilo mogoče pristojno ustvariti in kar bi bilo zvezano z ogromnimi stroški, je Dupont kar na lepem pobral in posnel, kakor bi obiral najlepše in najzrelejšje sadje s košatega drevesa. A ne samo veličastni posnetki, — mojster režije, ki ga moramo šteti med prave umetnike, je na olimpijadi v Los Angelesu zajel tudi duha, ki vlada pri takih prireditvah. To se mu je posrečilo kakor skrivnostni fluid prenesti na film.

Za osnovo filma »Maratonski tekač« je služil roman Wernerja Scheffa, ki so ga hoteli že pred leti spraviti v film. Bilo je prav in v redu, da so to namero odložili do olimpijade v Los Angelesu in do sodobnega razvoja zvočnega filma. Le tako je bilo mogoče napraviti, da izven finiš maratonskega teka tako grandiozno, kakor je to bilo baš v Los Angelesu. Le zvočni film more najnaravneje podati hrum in zmagoslavje tisočglave množice, ki pač spada k takemu prizoru, da je resnično podan dogodek, ki potegne človeka za seboj.

Po Scheffovemu romanu je manuskript napisala znana pisateljica Thea von Harbou, žena znamenitega nemškega režiserja Fritzja Langa. Prav gotovo je gospe Thea danes najboljša in najspretnjša mojstrica filmskih manuskriptov. Z bistrim očesom je komplicirano romansko snov uredila in preoblikovala za film. Z dialogi in redosledom prizorov ji je uspelo podati najnatanjšo sliko današnje sportne mladine, ki se pošteno trudi za svoje uspehe — v srčnih zadevah pa bi bila rada tako zelo stvarna, kolikor le mogoče, in vendar je to tako hudo, hudo!

Vprav ob tem filmu je tudi glede vsebine same treba posebej poudariti, da se dogodki ne odigravajo kar tako posiljeno iz enega samega namena, da bi film pokazal sportne bravure in rekorde posameznikov. Ne, neuspehi dosežanih takih prisiljenih sportnih filmov so bili poučni v tem, da si publika želi poleg sporta tudi lepo razpleteno dejanje. Scheffov roman je po obdelavi gospe Harbou postal tako zanimivo snov, da drži film gledalce (ne samo sportnike) od pričetka do konca v stalni napetosti in jih tu in tam kar presine in elektrizira.

Zdaj pa h igralcem! Glavno junakinjo igra Brigita Helm. Igralka idealne sportne postave in zdrave lepote predstavlja pisvalko rekorderko Loro. Vprav v tem filmu je režiser Dupont pokazal, da zna ne samo virtuosno stopnjati dogodke, marveč tudi najspretnje voditi svoje umetnike. Dokazal je, kako napačno uporabljajo režiserji Brigito v vlogah, ki ji ne pristojajo. Režiser mora vsestransko poznati njene sposobnosti, in ko za njeno umetnost ustvari vse potrebne pogoje, potem je uspeh zmagovit. V tem filmu je Brigita Helmska takšna, kakor jo vsi hočemo videti.

deti: sveža, vesela, neprisljuna v lahkih prizorih, v ljubavnih zadevah pa čisto nepatetična. Druga ženska vloga je v rokah Ursule Grabley. Pri njej hvali svetovna kritika izredne umetniške vrline: v tem filmu je na mestu vsaka beseda vsak njen povdarek. Težko, a bolj nehalno vlogo ima Trude von Molo. Izmed moških je zelo uspešen Viktor de Kowa kot tekmovalac. Oskar Sabo predstavlja trenerja, ki bi ga želeli vsakemu olimpijskemu moštvu. A Pavel Hartman glumi plavca Barado z vso zapeljivostjo španskih junakov. Hans Rausewetter se odlikuje po svoji medvedji grobosti, — tip, kakršnih poznamo v sportnih borbah vse polno, a so nam vendarle simpatični.

V tehničnem pogledu je film vsakogar na višku. Saj glavni igralec, glavni režiser in glavni graditelj tega filma ni bil nihče drugi kakor olimpijski stadion v Los Angelesu, nabit s 100.000 glavno množico in z vsemi svojimi krasnimi prizori. Maratonski tek, originalno posnet, je pa tista reča nit, ki se vleče skozi film in ga preveša s pravim duhom olimpijskih borb. — Seveda bomo film »Maratonski tekač« v kratkem videli tudi v Ljubljani.

Roman ene same noči

V kontinentalnem ekspressu, ki dirja iz Pariza proti Kodanju, je Helga Petersen, hčerka kodanjskega policijskega prefekta, spoznala mladega lepega gospoda. Ze od prvega srečanja z njegovimi očmi se je njeno srce vnelo zanj. Tik pred Kodanjem se mora vlak ustaviti sredi proge. Policija preišče in kontrolira vse potne liste, samo potni list Helginega sopotnika je ostal nekontroliran... Ko pride Helga domov, čuje, da njen oče vneto zasleduje zločinca, ki ga v kontinentalnem ekspressu nazivljajo najstrožji kontroli niso mogli najti. Iskra nenadnega suma prešine Helgine mozgane. Ali je mogoče, da je neznanec v kupcu tisti iskani zločinec? Kajpa, samo njegovega potnega lista niso kontrolirali! — Zvečer mora Helga obiskati še ples pri državnem svetniku Munku. Da si pred tem odpočije, se vleče na couch in čita dalje kriminalni roman ki ga je bila že v vlaku pričela čitati. Ob tem zadremle — in zdaj se roman v sanjah razpleta v nenavadno kriminalno zgodbo. Na plesu pri Munku sreča Helga zopet znanega tujca. Ali je iskani

zločinec ali ne? Helga tega ne ve — ona ve samo to, da ga ljubi. Toda noče ga ljubiti, temveč ga bo izročila policiji... Ko se zbudi iz razburljivih sanj in se poda na ples k Munkovim — glej, res sreča tam znanega neznanca in dejanje se potem razpleta tako, da je konec srečen in za vse zadovoljiv.

Lepa, elegantna Liana Haid glumi hčerko policijskega prefekta Simpatičen njen ljubimec je Gustav Diessl. Prav poseben uspeh žanje ljubeznivo nerodni Paul Kemp. Igra slugo, ki bi rad bil detektiv, Sherlock Holmes. Konstruiral si je originalno skrivno kamero v cigaretni škatli — z njo ima srečo in smolo. In kjer popustita libretto in režijski domislek, tam dá Paul Kemp kaj svojega, da prisli občinstvo k neodoljivemu smehu, ob koncu pa naravnost k burnemu odobravanju.

Nova Greta Garbo

Katarina Hepburn, ki se mudi zdaj v Franciji, se hoče kosati z »obozanskim« Greto v filmski umetnosti

Žena v sodobnem svetu

Uspehi in porazi

Če pogledamo položaj žen v raznih državah, pa tudi po raznih področjih javnega življenja v eni in isti državi, tedaj dobimo pravo sliko današnjega splošnega kaotičnega stanja. Docih ponekod ženo ovirajo v njenem napredku ter ji zapirajo pot do izobrazbe in do poklicnega dela ter izdajajo celo odredbe, da bi jo potislili v srednjeveško stanje, se na drugi strani kaže vendarle razmah in napredek — najboljši dokaz, da je pot nazaj nemogoča. V tem pogledu nam nudijo razne države zanimive konkretne primere:

Na Angleskem se kaže na eni strani močna tendenca odpuščanja žen iz služb. Proti temu so se vršile nedavno velike demonstracije v Londonu, saj je v Angliji 6 milijonov žen, (med njimi 1 milijon poročenih), ki si same služijo kruha po raznih poklicih. Na drugi strani pa odpirajo prav v Angliji ženi vrata do nove zaposlitve, prav za prav dajejo novo priznanje njenih zmoglosti; minister za zunanje zadeve je imenoval komisijo, ki ima nalogo, da prouči vprašanje sprejema žen v diplomatsko službo. V tej komisiji so zastopane tudi žene. Listi ta korak angleške vlade v plošnem simpatično komentirajo. Zlasti izjavljajo, da so se dosedajni poklicni ženi v diplomatski službi dobro obnesli, da vse sedanje diplomatične polnovernodno zastopajo svoje države; Ruth Bryon Owenova Združene države Severne Amerike kot poslanik v Kopenhagenu, Aleksandra Kolontajeva kot sovjetski poslanik na Švedskem, Ghidoseja kot generalni konzul za Chile v Madridu, Smit-hova kot trgovski ataše Združ. držav v Sanghaj.

V Nemčiji se ženi položaj v resnici stalno poslabšuje, kljub poskusom bolj ali manj prikritih protestov. Najslabše je, ker so žene same med seboj tako razdrojene. Paula Liber, desna roka policijskega ministra Fricka, je izdala brošuro »Žensko vprašanje in njegova rešitev po narodnem socializmu«, kjer ljuto napada dosedanje žensko gibanje, njegove zahteve po enakopravnosti, ki je pripeljala ženono do enostranskega zinteaktualiziranja. Rešitev vidi v znanih parolah: domače ognjišče, materinstvo — dolžnost germanske žene, obvarovanje nemške rase pred judovstvom, številni otroci un nemškega naroda, nihče se ne sme odreči otroku zaradi socialnih razmer itd. Ženo seveda izključuje od vseh delovnih področij, razen iz vzgojnega, toda materinski duh germanske matere mora pa prevesti življenje vsega naroda. Nič, kot fraze, niti enega konkretnega nasveta, niti ene nove misli.

Nedavno je nemška centralna organizacija zdravnikov in lekarnarjev objavila kot enega svojih prvih ciljev, da preprečijo ženski mladini možnost študiranja na medicinskih fakultetah. Torej vidimo, da imajo vse reforme samo eno osnovo: kruhoborstvo.

Avstrija koraka za Hitlerjem — tudi kar se tiče ženskih pravic. Češki listi poročajo o temle značilnem dogodku: proti znani prvoborilateljci za ženske pravice, soc. dem. poslanki Adelhaidi Poppovi, ki je stara sedaj 65 let, je bilo izdano zaporno povelje. Ta čas je ležala nevarno bolna na raku v bolnišnici v Linču. Primarni bolnice, ki je zdravil Poppovo, je protestiral proti izvedbi zapornega povelja, ker je imela bolnica pravkar v telesu radijski vložek. Moral pa je policiji zagotoviti, da bo tekoj, ko bo radijski vložek iz telesa odstranjen, to sporočil policiji, da bo bolno poslanko odvedla v zapor. Po vseh mednarodnih pravilih je bolan in ranjen sovranski nedotakljiv. Toda za krščanskega Dollfusa to ne velja. Kaj more režim škodovati stara, na smrt bolna ženska? Jasnó je, da tu ne gre za to, da se napravi nasprotnik neškodljiv (kakor se zatrjuje), temveč za masčevanje močnejšega nad slabejšim, zmagovalca nad premaganecem. Krščanska načela, kje ste ostala?

V Rušiji je postala V. N. Jakovljeva komisar za finance. Ta žena je na glasu kot eden najsposobnejših ekspertov za finance v Evropi.

V Budimpešti je vzbudilo senzacijo dejstvo, da je dobila nagrado za najboljši roman delavka Marta Gergely. Zaposlena je v tekstilni tovarni in prejema na teden 30 pengov mezde. Nagrada pa je znašala 1600 pengov, torej več kakor njena celoletna mezda. Roman se imenuje »Naravne vode« ter opisuje življenje nadarjenega dečka, kako se prebija z delom in vztrajnostjo.

Več žensk ko moških. V Evropi je 3 milijone 400.000 več žensk ko moških. Samo v Nemčiji prevladuje število žensk skoro za 2 milijona. Znatne presegajo ženske moške po številu še v Švici, Franciji, Belgiji, Angliji, Norveški in Madžarski. Kako mislijo Hitler in njemu podobni reformatorji rešiti eksistenco in družinsko vprašanje tem ženam? Ali naj zopet začno živeti življenje stare tete, ki je sebi in drugim v nadlogo?

Položaj bolgarske žene pred zakonom. Kot soproga ni enakopravna; pri družin-

Milijoni grede skozi poštne okence

Ko smo v tehle prvih mesecih leta podajali delovne obračune skoraj vseh zanimivejših panog javnega življenja, bi bili kmalu pozabili na tisto najbolj prisrčno panogo javnega dela, ki kakor sola in cerkev posega v najintimnejše kottičke človeka in družbe: na pošto. Zbrali smo nekaj podatkov o prometu, ki ga pošta v dravski banovini izvrši na leto, in smo zastrmeli ob številkah. — Milijoni pisem, dopisnic, tiskovin, nakaznic, čekov, paketov pasirajo vsako leto okence na naših pošt-nih uradih, milijon srečnikov in nesrečnikov je, ki vse to nekončno morje pošte oddajajo in prejemaajo. Dognali smo, kako v zvezi z razvojem gospodarske krize rasejo in padajo številke v poštne prometu. Žal nam je bilo, da nismo mogli dognati, kako kriza učinkuje tudi na samo vsebino pošt-nih pošilk: kako so pisana zavoljo krize bolj žalostna, kako so paketi zavoljo stiske manj vredni. Toda zbrali smo nekaj zgovornih podatkov, ki bodo brez dvoma zanimali slednjega čitatelja — saj je vendar slednji človek pod solncem kdaj pa kdaj odposiljatelj kakšnega pisma ali pa adresat.

Na področju ljubljanske poštne direkcije posluje 351 poštnih uradov in 188 pomožnih pošt. 2350 nameščenecv in uslužbenecv je, ki opravijo ves posel, kar ga je treba, da vsako sporočilo in vsaka pošiljka pride pri nas od človeka do človeka. Naša pošt-na direkcija pa je zadnji čas v nekakšni krizi, kar se tiče uradnih zgradb. Glavna pošta v Ljubljani je bila že pred 40 leti, ko je bila grajena, premajhna za mesto, ki je šlo takrat skoraj polovico manj prebivalstva kakor dandanes. Nedostaten glavne pošte se danes najbolj očitno občuti v blagajniškem oddelku, ki niti oddaleč več ne odgovarja potrebam današnjega prometa. Prav tako je vzporedno z gospodarsko rastjo Ljubljane vidno pomanjkanje pošt-nih predalov, ki jih je danes 398. Vse polno trdkv pa zamaa reflektira, da bi bile deležne te ugodnosti, ki za tempo, kakršen je potreben v trgovskem obratu, nikakor ni majhne pomena. Pošt-no-carinskemu prometu služi baraka na kolodvoru, ki jo je v stiski postavila naša pošt-na direkcija, ki pa nikakor ne ustreza svojemu namenu. Zaradi pomanjkanja prostorov se pogostokrat zgodi, da mora po 1000 paketov dalj časa čakati na svojo rešitev. Prav tako je akutno vprašanje kolodvorske pošte, vprašanje pobiranja iz nabiralnikov in dostave itd. Značilno se ne prestance pritožbe ljubljanskega občinstva, češ, da pismooneh prepozno in neredno dostavljajo pošto na dom. Dejstvo pa je, da je stalež pismooneh v Ljubljani še danes enak predvojnemu (34 mestnih in 4 selški pismooneh za Rudnik, Crno vas, Lipe itd.). Nedavno je dobila direkcija odobritev za dva nova pismooneh, toda stiska prostorov na glavni pošti ne dopušča, da bi ju na-

slih sporih odločuje možev glas. Mož lahko odvzame ženi gospodinjstvo in ga izroči drugi ženi. Žena, kateri se godi krivica, nima zaštite. Le če more dokazati možovo nezvestobo, lahko zahteva cerkevno razporko. Kot mati je tudi zastopljena: dokler traja zakon, je otrok pod roditeljsko oblastjo, ki jo ima oče. Če je oče ne more izvrševati, preide otrok pod oblast matere. Toda kadar odvzame sodnja očetu oblast nad otrokom, ne preide na mater sama po sebi, nego mora šele sodnja določiti, ali je to v korist otroku. Kot dedinja je tudi prikrajšana: pri kmetskih gospodarstvih je moškim dedičem pripadajoči del dvakrat večji kakor delež ženskih dedičev. Kot človek ima žena drugačen položaj kakor moški: pri nezakonskih otrokih je iskanje očeta prepovedano. Kot državljanka tudi ni enakopravna: ne more biti ne sodnica, ne odvetnica, nima volilne pravice v državne in občinske zastope, je lahko izvoljena v šolske svete, nima pa aktivne volilne pravice v to institucijo. — (Po Z. Svetu.)

primerjamo samo, da je bilo predlanskim vplačanih 514.408 nakaznic z zneskom 253 milijonov, 447.977 Din, izplačanih pa 596.516 v znesku 321.538.124 Din. Nakazilni promet se je deloma znižal tudi zaradi tega, ker se dandanes pošilja prav mnogo paketov po povzetju, v sled česar odpade nakaznica. — Še močnejše pa izpodri-va nakaznico čekovni promet, ki je v naši banovini razmeroma najbolj razvit. Čekov je bilo lani vplačanih 2.481.218, izplačanih pa 722.618, kar pomeni seveda spet znaten padec nasproti predlanskim številkam, ki so znašale vplačanih 3.271.069 čekov v znesku 4.010.717.002 Din, izplačanih pa 984 tisoč 24 čekov v znesku 3.984.817.375 Din.

Kako visoko je razvit čekovni promet na področju naše poštne direkcije, nam jasno stopa pred oči, če primerjamo, da je celo beogradska centrala Poštne hranilnice beležila predlanskim samo 3.306.674 vplačanih in izplačanih čekov. V mednarodnem prometu je lani došlo v našo banovino 13.777.758 pisemskih pošilk, kar pomeni nasproti predlanskemu stanju znaten porast. Padlo pa je število pisemskih pošilk, ki gredo iz naše banovine v inozemstvo in ki jih je bilo lani odpravljenih samo 4.903.191. Paketov so naše pošte odpravile čez mejo 3032 brez navedene vrednosti in 1533 z vrednostjo, došlo pa jih je preko meje 50.608 brez vrednosti in 5360 z vrednostjo. Zaradi denarne zapore beleži naša statistika kot rariteto, da je bila lani vplačana ena sama denarna nakaznica za inozemstvo in še to nakazilo se je izvršilo po nalogu ministrstva. Zanimivo je pa, da je lani znatno naraslo šte-

vilo nakazil iz inozemstva, ki jih pošiljajo zlasti naši izseljenci iz Francije, Belgije, Nemčije svojcem, ki so ostali doma. Lani je bilo izplačanih 14.512 nakaznic iz inozemstva. Predlanskim pa je bilo vplačanih za inozemstvo 4.556 nakaznic v znesku 2 milijona 76.605 Din, izplačanih pa je bilo pri nas 13.987 inozemskih nakaznic v znesku 7.846.980 Din.

Spošen pogled po zadnjih letih dela naših pošt nam pokaže, da je bil promet do l. 1931. še vobče na višku, potem pa se prične upadanje. Padec se je seveda v nekaterih panogah pojavil prej, v drugih pozneje: tako je paketni promet prišel pojematí že l. 1928., vrednostna pisma 1930., pisemska pošta pa šele 1932. Značilno je, da je nakazilni promet najdel naraščal ter je prišel padati šele z letom 1933.

Zasluzek

Beseda 1 Din davek 2 Din
za štiro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Zadruga v Beogradu
katere člani so dobro vple-
ljeni v trg. vseh braní,
išče zastopstva
vseke vrste. Garancije pr-
votvorne po potrebi bi
sprejeli štok, a garancije bi
dali tudi v gotovini. —
Detaljnije ponudbe na
»Propaganda«, Beograd —
pošt. pret. 409, pod 1334.
10133-8

Razno

Beseda 1 Din davek 2 Din,
za štiro ali dajanje na
slova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Telefon 2059
Premog
Karbopakete
drva in koks
nudi
POGAČNIK
Bohoričeva ulica 5.

Umrla nam je po kratkem trpljenju naša draga mama, stara
mama in prababica, gospa

ANA FRITSCH rojena Haring vdova

v 81. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek ob 15. iz hiralnice
sv. Jožefa na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Buenos Aires, dne 8. aprila 1934.

Žalujoči ostali.

Potrvi v nelzmerli žalosti javljamo tužno vest, da je naša
ljubljena sestra, teta, svakinja in sestrična, gospodična

ANGELA BUKŠIČ

danes po kratki mučni bolezní, previdena s svetotajstvi za umira-
joče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil dne 10. aprila t. l. ob ½ 3.
uri iz mrtvaške veže deželne bolnice.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 12. aprila 1934 ob 7. uri
v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 8. aprila 1934.

Žalujoči bratje in sestrí.